

İstanbulda kız ve erkek olmak üzere 23875 talebe mekteplerine devam etmemiş

AKŞAM

JEAN DENY'nin
TÜRK DİLİ GRAMERİ
«Osmanlı lehçesi»
ALİ ULVİ ELÖVE tarafından yapılan Türkçe tercümesinin birinci fasikülü çıkmıştır.
Fiatı 60 Kr.
Maarif Vekillliği Yayınlarından ve bütün kitapçılardan aranız.
(3607)

Sene 23 — No. 8098 — Fiatı her yerde 5 kuruş

CUMA 9 Mayıs 1941

Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Hikmet Feridun Es — Akşam matbaası

İngiliz milletinin yenilmez kudretini yapan manevî unsur

Güzel olan şey, kıyasıyla bir harp içinde varlık boğuşmasına atılmış bir milletin, en buhranlı günlerinde bile münakaşa hürriyetini muhafaza etmesidir. Bunu yapabilmek için bir milletin bünyesi, İngiliz camiası kadar sağlam olmalıdır.

Son haftalarda İngiliz orduları tarafı bazı mağlûbiyetlere uğradılar. Yunanistana yardım ziyana kapandı, Libyada alınan yerler geri verildi. Bu hadiseler İngiliz efkârında hayli derin kırılmalar yapmış olacak ki matbuat hükûmeti tenkide koyuldu, alınan tedbirlerin ağır ve kifayetsiz olduğundan şikâyet etti. Hatta bu hoşnutsuzluğun hükûmette değişikliğe bile sebep olacağını tahmin edenler çıktı. Ne tekim, bu ruhi hâletin parlamento kadar sirayet ettiğini gördük. Hiç bir zaman hiç bir şeyden memnun olmayan Lloyd George gene itiraz bayrağını açtı, aklından geçeni söyledi. Vaktiyle Versay sulh konferansı esnasında bugünkü felâketleri doğuran yeni Avrupa haritasını çizirken Silezya ile Kilikya'yı birbirine karıştıran ihtiyar politikacı, bu sefer de İran ile Irakı ayırd edemeyecek kadar coğrafya ilmine değer verdiğini, Montreux muahedesi icabı Türkiye'nin, Boğazlardan herhangi millete mensup ticaret gemilerinin geçmesine hiç bir suretle engel olamayacağını bilmiyecek derecede diplomatik vesikalardan habersiz olduğunu bir daha ispat etti.

İngiliz Başvekilli ezici bir ekseriyetle itimad rey'i aldı. B. Churchill, bu itimada layıktır. Kendisinde, İngiliz milletini temsil eden evsafın hepsi vardır: Hakikati olduğu gibi görmek, tehlikeyi gizlememek, avunmak ve avutmamak, yılmamak ve yorulmamak.

İngiliz milleti bu harbi isteyecek ve bilerek kabul etmiştir. Fransanın teslim oluşundan sonra, tek başına kaldığı vakit, önündeki uzun ve sonsuz fedakârlıklarla dolu mihnet yılları, birdenbire omuzlarına yüklenen korkunç ağırlık bu müstesna millete en ufak yılmılık vermedi. Geçen harpte Amerika, Japonya, Fransa, İtalya donanmalarıyla birlikte yaptığı deniz kontrolünü bu sefer sırf kendi kuvvetleriyle temine çalıştı. Karşısındaki müthiş hava hâkimiyetine elindeki mahdut vasıtalarla mukabele etmeye mecbur kaldı. Fakat silâhın azlığına, işin o nisbette çokluğuna rağmen havalarda ve denizlerde esatirî kahramanlara layık şerefler kazandı.

İngiliz milleti, hergün arasız yağın bombalara, denizde ve karada verdiği kurbanlara, çektiği hudutsuz eziyetlere rağmen harpten şikâyetçi değildir. Sesini boğan, onu, bu tahammül edilmez ızdırapları kabule mecbur eden bir rejim ve bir zorba kuvvet olmadığının halde, varmak istediği zaruri zaferi elde edinceye kadar canından ve malından hiç bir şey esirgememeye sevkeden manevî kudret, bu emsalsiz badiyeye kendi iradesile girişmiş olmalıdır. Bunun içindir ki kürsiye çıkan Başvekil: «Size, hiç bir zaman kan, göz yaşı, iş ve terden başka bir şey vadetmedim...» diye biliyor ve mil-

Mısır hududundaki muharebeler: Yukarıda bir Alman müfrezesi sürünerek ilerlemeğe çalışıyor, aşağıda bir Alman tayyare topu

Irakta harp harekâtı genişlemedi

Mihvere müracaatin cevapsız kaldığı bildiriliyor

Eski Irak Başvekilli: «Bugünkü hadiseler geçici bir yaz bulutudur» diyor

Beyrut 8 (A.A.) — Ofi: Muhasamat başlıyalı altı gün olduğu halde İngiliz - Irak ihtilâfi henüz hakiki bir muharebe mahiyetini almamıştır. Muhasamat bir takım müfrit hareketlere inhisar etmektedir. Son günlerde de haberler azalmıştır. Iraktan Beyrute en son gelen malûmata göre, bidayetteki harpî tarhikât sükûnet bulmuştur. Bu, müteaddit askerî ve siyasi sebeplere atfolunmaktadır. Irak'ın cephanesi az gibi görünmektedir. Filhakika Bağdad hükûmetinin elinde ancak zayıf stoklar vardır. Diğer bir sebep de Irak hava kuvvetlerinin uğradığı zayıftır. Esasen Irak'ın ancak bir kaç tayyare filosu vardır.

Mihvere müracaat cevapsız kalmış

Kahire 8 (A.A.) — Raşit Alinin askeri bir yardım talebini mutazammın olarak Mihvere yaptığı müracaatı [Devamı sahife 7, sütun 5 de]

letin itimadını kazanıyor.

Böyle bir milletin mağlûbiyeti, insanlık tarihinin akış istikametinin tesadüfî hadiselerle birdenbire tersine dönmesi olur. Milletlerin, şu veya bu âmillerin tesiri altında, bir gün, hürriyet ve millî irade prensiplerine sapa yollara düşmeleri, iki bin yıllık medeniyet tarihinin, bütün bu harplerin fecaatini gölgede bırakan fedakârlıklar ve kurbanlar sayesinde fetih ettiği en güzel manevî ülkeden vazgeçerek en kuvvetli imanını inkâr etmesi demektir. Olur mu? Necmeddin Sadak

Boğazların vaziyeti

Alman Hariciye Nezaretinin şimdiye kadar hiç bir ihtilâta meydan vermediğini bildirdi

Berlin 8 (A.A.) — Yarı resmî bir kaynaktan bildiriyor: Bugün Alman Hariciye Nezaretinde, bir cenebi gazeteci tarafından sorulan suale cevaben, Montreux mukavelesine nazaran Boğazlar meselesinde hiç bir değişikliğin bildirilmediği beyan edilmiştir. Şu cihet de ilâve olunmuştur ki, Türkiye şimdiye kadar taahhütlerine katıyen sadık kalmış ve Boğazlardan geçişe müsaade etmediği gibi Boğazların bir deniz üssü olarak kullanılmasına da müsaade etmemiştir. Binaenaleyh Boğazlar meselesi şimdiye kadar ihtilâtlara yol açmamıştır.

Raşit Ali Geylânî kaçtı mı?

Aleyhinde yapılan tezahürleri müteakib acele Bağdadı terketmiş

Kahire 8 (A.A.) — Reuter: Mısır gazetelerinin Bağdad'dan aldığı haberlere göre, Raşit Ali Geylânî aleyhinde yapılan umumî tezahürleri müteakib acele bir surette Bağdadı terketmiştir.

Öğrenildiğine göre, sabık Irak Hariciye Nazırı Tevfik Sumeydi bey, naib Abdülilâh ile buluşmak üzere tayyare ile Bağdad'dan Amman'a hareket etmiştir.

Irak Harbiye nazırı Ankarada

Ankara 8 (A.A.) — Irak Harbiye Nazırı B. Naci Şevket bu sabah saat 10,50 Toros ekspresile şehrimize muvasalat etmiştir.

Amerikada 250 Alman tevkif edildi

Bunların arasında tanınmış kimseler de var

Kafile himayesi ateş açılması, ateş açılması da harp demektir

Nevyork 8 (A.A.) — Stefani ajansından: Federal zabıta, Alman tebaasının kitle halinde tevkifine devam etmektedir. Şimdiye kadar 250 Alman tevkif edilmiştir. Bunların arasında Transocean ajansının müdürü ile müdür muavini Tonn da bulunmaktadır.

Bahriye Nazırının beyanâtı

Nevyork 8 (A.A.) — Stefani ajansından: Federal zabıta, dün sabah erkenden 130 Almanı tevkif etmiştir. Bunlar, isticab edildikten sonra Ellis - Island'a gönderilmişler ve muhacirler idaresinin emrine verilmişlerdir.

Öğrenildiğine göre bu Almanlar, evvelce mücehhezler tarafından sarıncı vapurlarında istihdam edilmekte olan ve muhasematın bidayetinde işsiz kalmış olan gemi tayfalarıdır.

B. Stimson'un sözleri B. Roosevelt'in sözile Karşılaşınca...

Nevyork 8 (A.A.) — Nevvork Sun gazetesi B. Stimson'un şuanki (Devamı sahife 7 sütun 3 de)

Dikkatler:

Kolay kontrollorlar

Mesela bir bakkal dükkânına girip ahalî ile yoğunluğun müesseseleri arasında mütemadiyen tedavül eden teneke kutulara basit bir nazar atmak kâfidir. Hastaların kasıkları ile doğrudan doğruya temas halinde bulunan bu tenekelerin paşlı ve tırlı mikropların nakli olduğu derhal görülecektir. Bu tarz kolayca tesis edilecek kontrollorları için ihmal etmeli? Bilhassa ki matbuatta da defalarla bahis mevzuu olmuştuk...

BU SABAHKİ TELGRAFLAR Matsuoka'nın beyanatı

Amerika harbe girerse Japonya da harbe girecek

Nevyork 9 (A.A.) — Japon Hariciye Nazırı, New - York Times gazetesinin Tokyo muharibine beyanatında demiştir ki:

— Japonya, Amerikanın Almanya'ya karşı harbe girmesini menetmek maksadıyla üçler paktına girmişti. Şayet Amerika harbe girerse Japonya da taahhüdleri mucibince harbe girmeğe mecbur kalacaktır. Amerikalı muhabir, Amerika refakat gemileriyle Alman taahhütlüleri veya tayyareleri arasında bir çarpışma vukuu Japonya tarafından bir harp hareketi telâki edilip edilmeyeceğini sorunca Japon Hariciye Nazırı müsbet bir cevap vermemiştir.

Libyada İngiliz hücumları

İki İtalyan vapuruna da isabetler vukubuldu

Kahire 9 (A.A.) — B. B. C.: İngiliz tayyareleri Bingaziye, Benina, Berkay, Derneyi muvaffakiyetle bombardıman ederek büyük hasarat yapmışlardır. Akdenizde bir vapur kafilesine hücum edilmiş, iki vapura isabetler olmuştur. Son defa görüldükleri zaman gemilerden biri yana yatmış, öteki de şiddetle yanmıyordu. Bir İtalyan tayyaresi denize düşürülmüştür. Bütün İngiliz tayyareleri salimen dönmüştür.

Yunan işçileri

Yunanistan hududu haricinde uzak yerlerde çalışmağa gönderilecek

Hanya 9 (A.A.) — Yunan işçileri umumî kâtibi, meşgul Yunanistanda bütün Yunan işçilerinin Yunan hududları haricinde uzak yerlerde çalışmağa gönderilmek için Alman kumandanlığı merkezine müracaatı davet edildiklerini söylemiştir.

Yunan ricali tecemmü kamplarına gönderilmemiş

Sofya 9 (A.A.) — Amerika membadan gelen ve mümtaz Yunan şahsiyetlerinin Bulgaristanda tecemmü kamplarına gönderildiklerini bildiren haberler, dün resmen tezkîp edilmiştir.

Müttefiklerin hatası

Lord Halifax'a göre geçen harpte Berlin üzerine yürümek oldu

Vaşington 9 (A.A.) — B. B. C.: Lord Halifax gazetecilere beyanatında demiştir ki:

— Geçen harpte müttefiklerin büyük hatası, Berlin üzerine yürümek olmuştur. Bu defa uzun zamanlı İngiliz plânına Almanya'ya hücum dahildir. Gayemize varmak için Amerikan malzemesine muhtacdır. Bu malzemeyi bize nasıl yetiştireceğinize karar vermek size aittir.

Gece Berlin radyosu durdu

Londra 9 (A.A.) — B. B. C.: Berlin radyosu dün gece saat 23,30 da birdenbire neşriyatını kesmiştir. Bu İngiliz tayyarelerinin Almanya'ya bir akin yaptıklarına işarettir.

Dün gece 9 Alman tayyaresi düşürüldü

Londra 9 (A.A.) — B. B. C.: Bu gece İngiltere üzerinde 9 Alman tayyaresi düşürülmüştür.

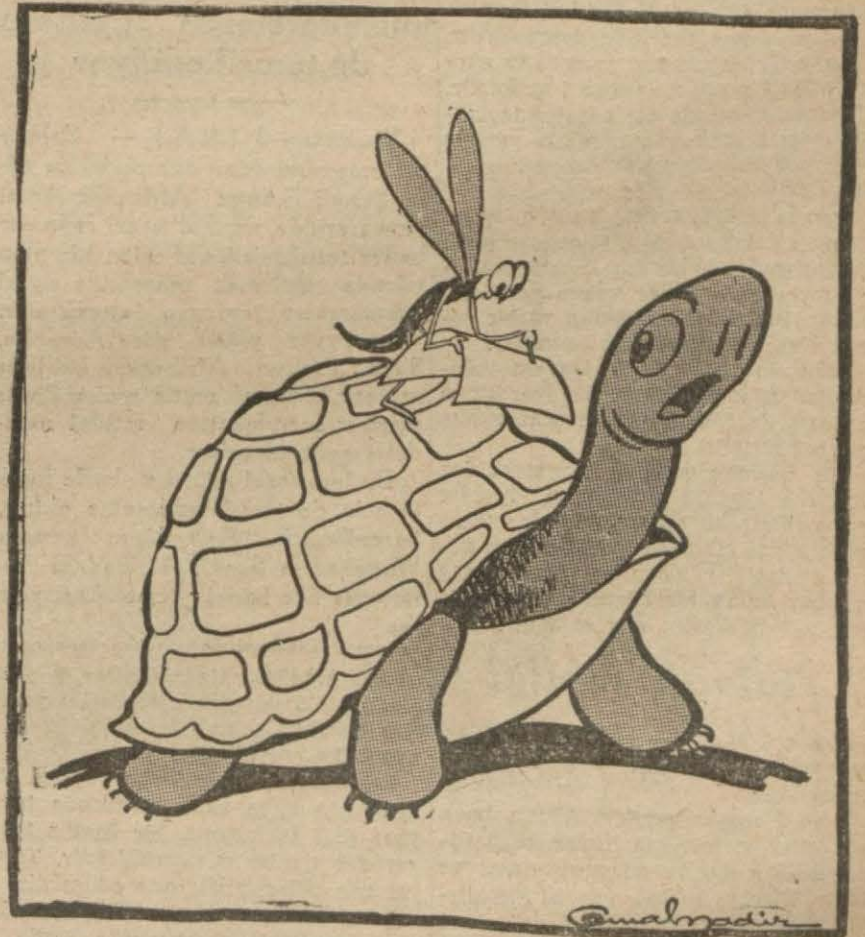
Habeş imparatorunun beyanatı

İngiltere, ordumu istediği cephede kullanabilir

Addis-Abeba 9 (A.A.) — Habeş imparatoru Haile Selâsiye, beş sene sonra hükûmet merkezine dönmelerini müteakip gazetecilere verdiği ilk beyanatta, kuvvetlerinin lüzumu olan her hangi cephede kullanılmasını İngiliz hükûmetine teklif etmiş olduğunu bildirmiştir.

İmparator, dahili programı hakkında demiştir ki:

— Hükûmette hristiyanlık ahlâki prensiplerini, vicdan hürriyetini ve demokrasi müesseselerini yeniden tesise azmetmiş bulunuyorum. Maarif, ziraat ve sosyal halkın hakkında plânlı çalışmalara başlanacaktır. Bu plânların tatbik mevkiine konması için İngiliz hükûmetinin bir istikraz vereceğini ümid ediyorum. Bu istikraz, altın da dahil olmak üzere memleketin maden kaynaklarının istihsalı ile ödenecektir.

[Amerikalılar yeni bir deniz silâhına sivri sinek adını verdiler] - Gazeteler - Sivrisinek — Nihayet benim adım da harp tarihine geçtili... Kaplumbağa — Amerikan yardımı hızlanmasaydı az kaldı benim adım da geçecekti!...

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Harp tebliği

İngiliz tebliği

Kahire 8 (A.A.) — Orta Şark İngiliz hava kuvvetleri umumî karargâhının tebliği:

İngiliz hava kuvvetleri, çarşamba günü, Bağdad tayyare meydanını bombardıman etmiş. Binaları ve tayyare meydanına giden yolu hasara uğratmıştır. Bağdad civarında Vagaş Baruthanesine tam isabetler kaydedilmiş ve bunun neticesinde şiddetli infilâklar olmuştur. Askerî binalara isabetler kaydolunmuştur. Habbaniyede yerde duran tayyareler üzerine bombalar atılmıştır.

Habbaniye mintakasındaki tepeleri işgal eden İngiliz kitaları münferid askerlerin zaman zaman açtığı ateş haricinde, pek az mukavemet görmüşlerdir. İngiliz mevzilerinin şarkındaki muhasım kuvvetlere, İngiliz hava kuvvetleri tarafından ağır hücumlar yapılmıştır.

Libya'da, İngiliz hava kuvvetleri, Bingazi'de askerî hedeflere ve Berka, Benina ve Derne tayyare meydanlarına muvaffakiyetle ağır hücumlar yapmışlardır. Berka'da bir hangara isabet kaydedilmiş ve yerde iki tayyare tahrip olunmuştur. Bingazi'de esas menderge bombalar isabet etmiş ve yangımlar ve infilâklar, başka hasarlar vukua getirmiştir. Bombalar, Bingazi'de gemiler civarına ve Benina'da yerde bulunan tayyarelerin yanına düşmüştür.

Habeşistanda, Amba Alagi civarında İtalyan kolileri ve İtalyan mevzileri bombardıman edilmiştir. Gondar tayyare inme meydanına, Hür Fransız tayyareleri tarafından hücumlar yapılmıştır.

İngiliz hava kuvvetleri, Akdenizde bir gemi kalesine hücum etmiştir. İki ticaret gemisine tam isabetler kaydolunmuştur. Bu gemilerin ikisi de yana yatmış bir halde bırakılmıştır. Vapurların birinden ayrıca bir dumman sütunu çıkmakta idi. Denizde bir düşman tayyaresi düşürülmüştür.

Sahî gecesi Maltaya bir hücum olmuş ve binalarda bazı hasar vukua gelmiştir. Hava dâfi bataryaları iki Yunkers - 88 ve gece avcıları bir Yunkers - 88 düşürmüştür.

Yukarıdaki bütün hareketlerden bütün İngiliz tayyareleri salimen üstlerine dönmüştür.

Irak tebliği

Beyrut 8 (A.A.) — Irak tebliği: Düşman Senneldebane hava meydanını muhasara eden kitalarımıza baskın suretile bir taarruz yapmıştır. Kitalarımız şiddetli muharebeden sonra daha fazla mukavemetin faydasız olduğunu anlayarak yeni mevzilere çekilmişlerdir. Derhal muhabir hücumu tevellül eden kitalarımız şiddetli bir topçu ateşle düşmana ağır zayıyat vermişlerdir. Askerî itibarile zayılatımız az ehemmiyetlidir.

6 Mayıs gecesi Irak bombardıman tayyareleri Senneldebane hava meydanı üzerinde uğarak yangın ve infilâk bombaları atmışlardır. Depolar ve binalar ciddi hasara uğratılmıştır.

6 Mayıs öğleden evvel Irak bombardıman tayyareleri düşman teşekküllerine hücum etmişlerdir. İki düşman avcısı bir muhabir hücum yapmış şiddetli bir muharebeden sonra bunlardan biri kaçmağa, diğeri de Calub elvarına inmeğe mecbur edilmiştir. tayyarelerimizin ikinci defa olarak Senneldebane ile Habbaniye hava meydanı üzerinde uğuşlardır. Düşman tayyareleriyle şiddetli bir muharebe cereyan etmiştir. Tayyarelerimizin bombalarını hava meydanları ile muhimmat depoları üzerine bıraktıktan sonra üstlerine dönmüşlerdir.

Düşman bombardıman tayyareleri 6 mayısta öğle vakti Bağdad tayyare meydanına karşı taarruz etmişlerdir. Hücum bir buçuk saat sürmüş ve garde hafif hasarlar vukua gelmiştir. Hava meydanında bir binaya da isabet vaki olarak yanmışa da yangın diğer binalara sırayet etmeden söndürülmüştür.

Çarşamba günü öğle üzeri üç Wellington bombardıman tayyaresi Bağdad'ın garbinde bir garı bombardıman ederek bazı hasarlar vukua getirmişlerdir. Bir erkek, iki kadın ve bir çocuk ölmüş, 2 asker yaralanmıştır.

Düşman tayyareleri Ravadi yakınında Irak kitalarını bombardıman etmişse de çok büyük hasarat vukua getirememiştir.

Bir düşman nakliye tayyaresinden Haddisa tayyare meydanına inenler esir edilmiş, bir mitalyözle bir miktar mühimmat elimize geçmiştir. Irak polisi Almagici yakınında yere inmeğe mecbur kalan bir düşman tayyaresinin mürettebatını esir etmiştir.

İtalyan tebliği

Roma 8 (A.A.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 337 numaralı tebliği:

6 ve 7 Mayıs geceleri Alman hava kuvvetlerine mensup filolar, müteaddit defalar Malta adasının deniz ve hava üstlerine hücum ederek yangınlar çıkarmışlar, infilâklara ve askerî tesisatta mühim hasarat vukua sebebiyet vermişlerdir.

Sirenâkte Tobruk cephesinde mühim bir mevzi işgal edilmiştir. Sollum'un şarkında bizim için müsait bir surette neticelenen muharebeler

Süveyş kanalı mintakasına hava taarruzu

Devlet demiryolunda telgraf ve telefon hattında hasar vukua geldi

Kahire 8 (A.A.) — Mısır Dahiliye Nezaretinin tebliği: Dün gece, düşman tayyareleri Süveyş kanalı mintakasına iki saat süren bir hücum yapmışlardır. Devlet demiryolunda, telgraf ve telefon hatlarında bazı hasar vukua gelmiştir. Fakat insanca zayıyat yoktur. Hava dâfi bataryaları ateş açmıştır.

İskenderiyede alarm İskenderiye 8 (A.A.) — Dün gece İskenderiyede verilen iki alarm esnasında hava dâfi bataryaları şiddetli faaliyette bulunmuştur. Hiçbir zayıyat ve hiçbir hasar yoktur.

Tobruk ve Sollumda vaziyet

Kahire 8 (A.A.) — Orta Şark İngiliz umumî karargâhının tebliği: Libyada Tobruk ve Sollum mintakalarında, İngiliz keşif kolileri yeniden faaliyette bulunmuştur.

Habeşistanda, Amba Alagi'yi şimalden muhafaza eden başka mevziler daha zaptolunmuş ve bir miktar esir alınmıştır. Bütün diğer mintakalarda hareket, şayanı memnuniyet bir tarzda devam etmektedir.

Londra 8 (A.A.) — İtalyanların merkezî Habeşistanda Gondar'ın takriben 70 kilometre şimali şarkısında kâin Deberesi tahliye ettikleri öğrenilmiştir.

Demokrasi ittifakı

Bir Çin gazetesi böyle bir ittifakın akdini teklif ediyor

Çunking 9 (A.A.) — Resmi Çin organı Central Daily News gazetesi, başmakalesinde, bilhassa İngiltere, Amerika Birleşik devletleri ve Çin arasında bir demokrasi ittifakı teşkil edilip derpiş etmektedir.

Bu gazetenin fikirlerine göre, Amerika Birleşik devletleri, mihver karşı karşıya olacak dünya ordusunun merkezini, İngiltere sol cenahını ve Çin sağ cenahını teşkil edecektir. Sağ veya sol cenaha karşı alınacak her muvaffakiyet bütün ordu üzerinde tesini göstereceğinden, her türlü ihtimalleri önlemek ve ilk teğebbüsün mihver eline düşmesine mâni olmak için alınacak müsterek tedbirler hakkında üç tarafı müşbet müzakereler yapılmıştır.

Amerika - Fransa arasında müzakereler

Ticari mahiyetteki bu müzakerelerde İngiltere de temsil ediliyor

Vaşington 8 (A.A.) — Salâhiyetli membalardan öğrenildiğine göre, Şimali Fransız Afrikasile Amerika arasında normal ticari münasebetler tesisini istihdaf eden bir plân vücuda getirmek maksadile siyasi müzakereler cereyan etmektedir. Müzavver plâna göre Amerika, Şimali Fransız Afrikasının şiddetle muhtaç olduğu emtia mukabilinde mezkûr memlekettan iptidai madeler satın alacaktır.

Bu husustaki müzakerelerde İngiltere de temsil edilmekte olduğu öğrenilmiştir. Bu plânın general Weygand'ın Şimali Afrikadaki ordusuyla her hangi bir alakası yoktur.

vukua gelmiştir. Hava filoları, Tobruk etrafındaki düşman mevzilerini yeniden bombardıman ederek büyük hasarat ıka etmişlerdir.

Düşmanın Trablusgarbe yapmış olduğu son hava akını esnasında tayyare dâfi toplamış, bir İngiliz tayyaresini denize düşürmüştür. Tayyarenin mürettebatı esir edilmiştir.

Şarkî Afrikada Aladji mintakasında topçu faaliyeti görülmüştür. Galla - Sidamo memleketinde 3 mayıstan 8 mayısa kadar devam eden şiddetli bir muharebe esnasında kitalarımızın müteaddit muhabir taarruzlarına uğrayan düşman mühim zayıyat vermiştir.

Reisicümhur Ankara'da

Reisicümhur İsmet İnönü'nün garp vilâyetlerinde yaptığı seyahatten Ankara'ya döndüğünü dün yazmıştık. Yukarıdaki resimde Reisicümhur, beşuş bir çehre ile Ankara istasyonundan çıkarken görüntüyor.

Gönüllü hastabakıcılar

Yardım Sevenler cemiyeti şubesi dün bu işle ve çocukların himayesi meselesile meşgul oldu

Birinci toplantıdan bir enstantane

Yardım sevenler cemiyeti İstanbul şubesi idare heyeti dün saat 9,30 da toplanmıştır. Toplantıda bazı dokümanlar da bulunmuş, hastabakıcı işleri konuşulmuştur.

Her hastane, gönüllü hastabakıcı olarak çalıştırılacak kadınlar için bir program hazırlanacaktır. Cemiyet, daktilo, çamaşır, işçi olakları da tesbit edecektir.

Şhiye Vekâleti evvelce açılan gönüllü hastabakıcı kursu faaliyette devam edecektir. Gönüllü hastabakıcı olmak üzere her mahalleden üç kadın seçilecektir.

Bu toplantıdan sonra saat 11 de ikinci bir toplantı yapılarak çocuk-

ların himayesi işleri konuşulmuştur. Toplantıda İstanbul maarif müdürü, himaye birliği âzaları, kızılây gençlik teşkilâtı çocuk esirgeme müessesileri bulunmuştur. Şehir içinde ve dışında çocukların ne suretle barındırılacaklarına dair bir program hazırlanmıştır.

Saat 14 de üçüncü bir içtima yapılmıştır. Bu içtima profesör bayan Halide Edip riyaset etmiştir. Basın birliği bayamları ile tanışılmış, müsterek çalışma işleri konuşulmuştur. Bugün sat 14 de tekrar toplanılarak gönüllü hastabakıcı çalışma programı hazırlanacaktır.

Sovyet Rusyadaki değişiklik

Bu haber Berlin mahafilinde büyük alâka uyandırdı

Berlin 8 (A.A.) — Yarın resmi bir menbadan bildiriliye: B. Stalin'in Halk komiserler heyeti reisliğine tayin edildiği hakkında Moskovanın verilen haber Berlin siyasi mahfilinde çok büyük bir alâka uyandırmıştır.

Alman Hariciye nezareti, yabancı gazeteciler tarafından sorulan suallere cevap olarak Sovyet kaynaklarına nazaran bu değişiklik sebebinin B. Molotof'un Halk komiserler heyeti reisliğinden çekilerek bütün faaliyetini Hariciye komiserliğine hasretmek arzusunun doğduğu söylenmiştir.

Berlinin ne resmi, ne de yarı resmi mahfillerinde bu Sayvet beyanatına hiç birşey ilâve edilmemektedir.

İngiltere dahilî bir iş add ediyor

Londra 8 (A.A.) — B. Stalin'in Sovyetler Birliği Komiserler heyeti reisliğine tayini Londrada Rusyanın dahilî bir işi olarak telâkki edilmektedir. İngiliz basını bu değişikliği bahis mevzuu etmemektedir.

Afyon belediye reisi

Ankara 8 (Telefonla) — Afyon Belediye reisliğine B. İsmail Kemal Akşar'ın tayini tasdik olundu.

300,000 liralık istikraz

İzmir hususî muhasebesine Maliye Vekâleti kefalet edecek

Ankara 8 (Telefonla) — İzmir vilâyeti Hususî İdaresinde yapılacak istikraz, hazinenin kefaletine dair kanun lâihyası, Meclisin alâkalı encümenlerinden geçerek yânkı ruznameye alınmıştır. Bu lâihyaya göre, İzmir vilâyeti Hususî İdaresince millî bankalardan yapılacak 300,000 liralık istikraz Maliye Vekâleti kefalet edecektir. Bu istikraz, muayyen taksitlerle faizlerle birlikte her sene İzmir Hususî idare büfçesine konulacak tahsatsatla ödenecektir.

B. Korizis intihar etmiş

Bu haber şimdî ifşa edildi

Kahire 8 (A.A.) — Şimdi ifşa olduğuna göre, müteveffa Yunan Başvekilî B. Korizis 18 nisanda intihar ederek ölmüştür. Bu intihara sebep taşıdığı mes'uliyetin ağırlığı ve memleketin geçirdiği buhran hususundaki endişeler olduğu söylenmektedir.

Romanyada ekmeksiz günler

Haftada iki gün ekmek yerine mısır lapası verilecek

Bükreş 8 (A.A.) — Rador ajanı, ekmek satışı hakkında yeni bir kararname nesredildiğini bildirmektedir. Bu kararnameye göre Romanyada haftada iki gün ekmeksiz gün olarak ilân olunmaktadır. Bu iki gün zarfında ekmek yerine «mısır lapası» yenecektir.

İktisadî teşekküllerin bilânçosu, kâr ve zarar hesapları

Ankara 8 (Telefonla) — İktisadî teşekküllerin bilânçoları kâr ve zarar hesaplarının ve bu husustaki mütakip raporlarının esasî surette tedkikine imkân vermek üzere bu bilânço ve raporların en geç ilktegrin ayı zarfında umumî hayate verilmiş olması muvaffak görüldüğünden, bu maksadı temin etmek üzere hazırlanan kanun lâihyası bugün Meclise verilmektedir.

Şamdaki İngiliz konsoloshanesi önünde hâdise

Londra 8 (A.A.) — Londranın salâhiyetli mahfilleri Vichy'den verilen ve Şamdaki İngiliz konsoloshanesinin arap halkının hücumuna uğradığına dair olan haberleri tekbiz etmektedirler. Şam konsoloshanesi önünde cereyan eden hâdise hakikatte çok ehemmiyetsizdir. Atılan bir iki taşla bir kaç cam kırılmış ve sükûn derhal iade edilmiştir.

Hava akınları

İngiltere üzerinde 24 saatte 36 Alman tayyaresi düşürüldü

Londra 8 (A.A.) — Düşman, bugün gündüzlük 12 avcı tayyaresi ve perşembeyi cumaya bağlayan geceki rekor teşkil eden 24 bombardıman tayyaresi kaybı ile, son 24 saat zarfında İngiltere üzerinde ve etrafında ceman 36 tayyare kaybetmiştir.

Bu ayın ilk yedi günü zarfında Alman bombardıman tayyaresi zayıyatı bu suretle 73 e balığ olmuştur. Halbuki bütün nisan ayı zarfında düşürülen Alman bombardıman tayyarelerinin adedi 87 dir.

Londra 8 (A.A.) — Gneisenau ve Scharnhorst Alman muharebe kruvazörlerinin dün gece Brest'e yapılan hava hücumunda İngiliz bombardıman tayyarelerinin attığı bombalardan tam isabet aldıkları öğrenilmiştir. Hücumun çok şiddetli olduğu ve kruvazörlerin uğradığı hasardan başka Brest deniz üstünün de büyük hasara uğradığı haber verilmektedir.

Fransaya bir hücum

Popolo d'Italia iki yüzlü siyaset takib edildiğini söylüyor

Milâno 8 (A.A.) — Popolo d'Italia, başmakalesinde şöyle yazıyor: «Fransa, uğramış olduğu hezimettenberi iki yüzlü bir siyaset takib ediyor. Fransız siyaseti, hâdiselere göre tahavvül etmekte ve Fransa, büyük demokrasilerin nihai zaferi hakkındaki bütün ümidleri kaybetmemiş görünmektedir. Pek âşık olan bu Fransız manevraları, kimse-nin gözünden kaçmamaktadır.»

Aynı makalede müsteht bir lisanla Laval'ın yeniden ortaya çıkmasının içtinabı gayrikabil bir hal olduğuna işaret edilmektedir. Fransız siyasetinin barometresi olan Laval, kabineye göre ortaya çıkmakta ve yahud meydana kaybolmaktadır.

Bu gazete, Fransızların tereddüd içinde bulunduklarını kaydetmektedir.

Vekiller Heyetinin dünkü içtimalı

Ankara 8 (A.A.) — İcra Vekilleri heyeti bugün saat 16 da Başvekil Doktor Refik Saydam'ın başkanlığında mutad içtimanı yaparak ruznamesine dahil meseleleri müzakere etmiştir.

Moskovanın bir tekzibi

Hazer denizine ve Karadenize denizaltı ve torpido nakledilmemiş

Garp hududlarına külli-yetli asker tahşid edildiği de yalanlanıyor

Moskova 8 (A.A.) — Tass ajansı aşağıdaki tekzibi nesretmiştir:

Japon gazeteleri, Domei ajansının Nevyorktan aldığı bir haberi nesretmektedir. Bu haber, United Press ajansının Vichy muhabirinin bir telgrafına göre, Sovyetler Birliğinin garp hudutları üzerinde büyük askeri kuvvetler tahşid etmekte olduğunu bildirmektedir. Ajansın bildiridine göre, Moskova diplomatik mahfilleri de, garp hudutları üzerinde fevkalâde büyük mikyasta kıtaat tahşidatı vukua gelmiş olduğunu tebariz ettirmektedir. Bilhassa Uzak Şarktan garp hudutlarına nakledilen kıtaat sebebiyle, Sibirya demiryolu üzerinde yolcu nakliyatı durdurulmuştur. Garp hudutlarına Merkezi Asyadan da büyük askeri kuvvetler nakledilmektedir. Doğrudan doğruya başkumandanlığın emrinde bulunan iki ihtiyat hava ordusundan birisi, şimdiden Kiev hususî askeri mintakası emrine verilmiştir. Bu hava ordusu, 1,800 bombardıman ve 900 avcı tayyaresinden mürekkeptir. Karadeniz ve Hazer denizi filoları, Baltık filosunun harp gemileriyle takviye olmaktadır. 28 denizaltı gemisi, 45 torpido ve 18 topçeker buralara nakledilmiştir. Kuznetsov'un riyasetinde bir askeri heyet, Moskova'da (Devamı sahife 7 sütun 3 de)

Tebrik telgrafları

Reisicümhurla Alman devlet reisi, Irak kralı ve Japon imparatoru arasında telgraflar teati edildi

Ankara 8 (A.A.) — Almanyanın 1 mayıs milli bayramı münasebetile Reisicümhur İsmet İnönü ile eksenâns Adolf Hitler arasında tebrik ve teşekkürî mutazammın telgraflar teati edilmiştir.

Ankara 8 (A.A.) — Irak kralının 2 mayıs tarihine müsâdif doğum günü münasebetile Reisicümhur İsmet İnönü ile majeste ikinci kral Faysal arasında tebrik ve teşekkürî mutazammın telgraflar teati edilmiştir.

Ankara 8 (A.A.) — Japonya imparatorunun 29 nisan tarihine müsâdif doğum günü münasebetile Reisicümhur İsmet İnönü ile majeste Hirohito arasında tebrik ve teşekkürî mutazammın telgraflar teati edilmiştir.

Cebelüttarikta

Sivil halkın acele çıkarılması emredildi

Nevyork 8 (A.A.) — United Press'in bildirdiğine göre, Cebelüttarik'taki İngiliz makamları henüz gherebe bulunan sivil halkın azamî suretle tahliye edilmesini emretmiştir. Aynı ajans Cebelüttarik'taki bütün dükkânların kapanmış olduğunu da haber vermektedir.

İtalyanlar Şıra adasını da zaptettiler

Roma 8 (A.A.) — Stefani ajansının Rodostan öğrendiğine göre, İtalyan kitaları Siklad adalar grupundan en mühimmi olan Şıra'yı da çarşamba günü işgal etmişlerdir.

İki Fransız gemi kafillesi

Tarifa 8 (A.A.) — O. F. İ. Fransız filosu cüzümlarının himayesinde seyreden iki Fransız gemi kafillesi, biri Akdeniz ve diğeri Atlantik istikametinde Cebelüttarik boğazını geçmiştir.

Nasıl yazmalı?

Gazetelerimizden birinde şöyle bir serlâva:

«Dün 700 bin liralık ihracat yapıldı.»

Bu adedin yarısını rakam, yarısını harfle yazmanın hikmeti ne olabilir?

Ya rakamla 700,000 diye, yahut da harfle yedi yüz bin diye yazmalı!

AKŞAMDAN AKŞAMA

Kanad muhabbeti

Meyva yiyorduk. Yemişliğe süs olsun diye konulan yapraklar arasından yeşil bir turtl kafasını uzatmasın mı?

— İğrenç hayvan... Pis hayvan... Ö'... Nereden girmiş buraya?... Ez... Hayır, hayır... Elini buluşturma sakın... Pencere den at... - derken, halının üzerine mi, masanın altına mı düşürdük musibeti, ne oldu, anlayamadık; kayboldu, gütti, kırk ayağıyla kirlere karıştı.

Ve eltesine sabah, pencerelerin kapalı bulunmasına rağmen, odanın içinde, kanadları benekli bir kelebeğin uçtuğunu gördük. Herkes muhabbetle:

— Ah, ne şirin şey... Nereden geldi... Canım... Şiriniim... Omuzuma da kondu... Ppppp... Aman, kanadı örselenmesin... Aman, tozları dökülmesin... Haydi pencereyi açın da hürriyetine kavuşsun... - di-yordu.

Bense bıyıkaltından gülüyordum. Bu itibarlı misafirin dün gece o istihafırla uğrayan biçare turtlın başka bir mahlûk olmadığına emindim. Diyebilirim: Kendisini gözle-rinden tanımıştım. Tabii bir istihale-ye tâbi olmuş. İşte o kadar. Sırf ta-kundığı kanadlarından dolayı ona karşı muamelemiz değişmişti!

Servet, ilim, şöret, güzellik, ce-saret sahibi birini görünce itibar ederiz. Zira onda, bizdekinden fazla bir mazhariyet olduğuna kailizdir. Kuş-lara, keleklerle ve hayalimizdeki diğer kanadlı mahlûklara — melek-lere, perilere — karşı hususi hümet ve muhabbetimiz de bundandır. Hatta şeytanı bile, için için takdir edip itibarlı buluruz: Kendimizden yüksek, atik, çevik, zeki olduğun-dan dolayı...

İnsanları beş yerine dört hisli ta-savvur edin. Farzedin ki görme ka-biliyetine yalnız bazı bahtiyarlar naildir. Aramızda, ne imtiyazlı ola-caklardı. Onun gibi, altıncı hisse sa-hip bulunanlar da varmış: Gaibi gö-renler, görünmez sezenler, karşısın-dakinin dimağından geçenleri anla-yanlar vesaire...

Son zamanlara kadar kanad, yalnız uzvi birşeydi. Yani eğer ta-biatın verdiği bir kanad varsa, mah-lûk onunla uçardı. İnsan zekası, sun'î kanadı icad ederek, kendi nevine, altıncı hissi andırır bir üstünlük ver-miş oldu. Tayyare, tıpkı göz, kulak, burun, dil, cild kadar bize faydalı olabilecek...

Fakat zararlı oluyormuş. O da başka!

Kurunuallı filozofunun da meşhur ahkâmı hikâyesini aklımıza getirin:

Hani esir düşmüş, efendisi ken-disinden en mükemmel yemeği iste-miş; o da dil pişirmiş. Başka bir se-fer en fena yemeği istemiş. Yine dil. «Cünkü, - demiş - iyiliklerin men'sei hakimane sözler de, fenalık menbası tezyirle de hep dille yapılır.»

Onun gibi:

Modern tayyareler, Belgradı hâk ile yeksan ediyor. Bir hamlede 20,000 kilö... Ve atkılar bomba, bir kilometre kutrnuu tuzlabuz edi-yor... Yenileri de icad edilmiş: Ame-rikan topraklarından kalkacaklar; Berlini tepeledikten sonra, bir yere konmaksızın yine ver elini Ame-rika...

Dehşet içinde kalmak lâzım ge-lirken, bu kanadlara karşı yine mu-habbet duyuyorum... Zira beşeriyet-in, beklediği sulh ve selâmetli inka-lâplara onlar vasıtasile kavuşacağımıza için için emin bulunuyorum. Ancak müstakbel Milletler Cemiyeti-nin emrine kuvvetli bir tayyare or-dusu inhisarı vermek suretile beş kı-tada derebeyi ruhunun tekrar hort-lamasına mâni olunacaktır. Modern-leşmiş itfaiyenin, tam zamanında yetişip yangını söndürmesi kabili-den, bu tayyare orduları, harp ate-şini, ortalığı sarmadan bastıracaktır.

Genç kızlar, tayyareciyi, diğer mesleklerdeki gençlere tercih ediyor-lar. Ona göklerden inmiş gibi ba-kıyorlar. Hakları da var. Tayyareci,

Yıldız bahçesi

Yeşil saha olarak halka açılacak

Yıldız bahçesinin ve bahçedeki bi-naların Maliye Vekâletinden İstanbul Belediyesine devredileceği yazılmıştı. Bu husustaki temaslarda ilerlemekte-dir. Formalitenin yerine getirilmesi için bu binalar ve bahçe az bir ücret mu-kabilinde Belediyeye geçecektir.

İstanbul Belediyesi binalardan veya bahçeden ne suretle istifade edilece-ğine dair Dahiliye Vekâletine malûmat vermiş, muvafakat cevabı almış-tır.

Şehircilik mütehasısı B. Prost'un tasvibi ile hazırlanacak projenin tat-bikinden sonra Yıldız bahçesi yeşil saha olacak, halka açılacak, halk bahçe içindeki ağaçların gölgesinden istifade ettirilecektir. Belediye, bina-lardan da birer suretle istifade ede-cektir.

Kahvecinin 300 lirası

İskenderuna kaçan bir suçlu yakalandı

Bundan bir müddet evvel Hasan is-minde biri, Marpuççulara Alacaha-mamda kahveci Mehmedin dükkânına giderek müşteri sıfatile oturup bir kahve içmeğe koyulmuş, Mehmedin dışarı çıkmasından istifade ederek çekmeceyi açıp içinde bulunan üç yüz lirayı alıp dükkândan savuşmuş-tur.

Kahveci Mehmed, dükkâna döndük-ten sonra Hasanın meydana olma-masından kuşkulunmuş, bir de çekme-ceye bakınca, üç yüz lirasının yerinde yeller estiğini görmüştür.

Mehmed, derhal zabıtaya başvur-muş, polis tahkikata girişmiş, netice-de Hasanın İskenderuna firar ettiği tesbit edilmiştir. Bunun üzerine alâ-kadar dairelerden İskenderun adliye-sine müracaat edilmiş ve Hasan ora-da yakalanmıştır.

Hasan dün İskenderundan getiril-miş. Sultanahmed sulh birinci ceza hâkimi huzuruna çıkarılarak sorguya çekilmiş ve tevkif edilmiştir.

Jinastik bayramı programı hazırlandı

19 Mayıs Jinastik bayramının programı hazırlanarak alâkadarlara gönderilmiştir. Bayrama iştirak ede-cek talebinin sayısı 4540'tır. 19 Mayıs günü merasime saat 10 da Taksimde başlanacaktır. İstanbul Vali ve Be-le-diye Reisi Dr. Lütfi Kırdar ve İdare-i Örfiye komutanı general Ali Rıza Ar-tunkal talebinin bayramını tebrik edecek müteakiben bando istiklâl marşını çalarak Türk bayrağı direğe çekilecektir.

Bundan sonra hatipler söz söyleye-cek ve geçit resmi yapılacaktır. Ög-le-den sonra saat 16 da Fener stadın-da spor gösterileri yapılacaktır.

Görünmez kaza

Şoför Cemil'in idaresindeki bir kam-yon dün Samatryan Yedikuleye doğ-ru gitmekte iken kamyonun lastiğinin patlaması ile demir çember fırlamış, ve bütün süratle yolun bir kenarın-dan gitmekte olan on dokuz yaşların-da Hanife isminde bir kıza çarpmış-tır.

Hanife, bu ağır demirin sadmesile ağır surette yaralanmış, polis tarafın-dan, tedavi için Haseki hastanesine yatırılmıştır.

cidden başka bir dünyanın insanı: Âtidedi dünyanın, iyi dünyanın... Bütün ölümlere yanarım; bütün zülmalara kızarım; tayyarelerin ken-di müstakbel medeniyetlerini halket-mek için gökten ölüm ve zulüm saç-malarına yanmıyacağım, kızımya-çağım geliyor. Onların döküldükleri kan ve verdikleri ızdırıp doğum es-na-sındaki yaratıcı kanlara, ızdırap-lara benziyor.

(Vâ - Nâ)

Harbiyedeki feci otomobil kazası

Şoför Hasan kazanın nasıl vukua geldiğini anlatıyor

Şoför, ölen iki genç ile yaralının oto-mobilin içinde bulunduklarını söylüyor

Ön tarafı harap olan otomobilin hali ve şoför Hasan

Evvelki gece saat yirmi üçe doğru, Harbiyede vukua gelen feci kaza tahkikatı dün bitmiştir. Müddeiumumi muavinlerinden B. Fehmi Çağın idaresinde yapı-lan bu tahkikat hâdisede yeni bir takım saffahalar göstermiştir.

Güzel sanatlar akademisi tale-besinden Ahmed Fuad Tayman ve Kemal soymen ile kimya şube-sinden İhsan isimlerinde üç arka-daş, taksi şoförlerinden Hsan is-minde birle tanışmaktadırlar. Üç arkadaş dün akşam Hasanla birlikte Beyoğlunda gezdikten sonra bir otomobil gezintisi yap-mağa karar vermişlerdir.

Hasan, dün tek numaralı tak-siler çalıştığı, kendi arabası çift numaralı olduğu için evvelâ te-reddüd etmişse de sonra Taksim garajından otomobili çıkararak binmişlerdir.

Şoför Hasan, yakalandığı tak-dirde lâakal yirmi beş lira para cezası vermeğe mahkûm olaca-ğından, otomobile numarası farkedilmeyecek derece bir sürat vermiş ve bu hızla Harbiyeye ka-dar gelmiştir.

Şoförün dün müddeiumumiye anlattığına göre, Harbiyedeki saat direği gözünde büyümüş ve buna çarpacağını hissederek direksiyonu sola doğru kırmış, fakat oto-mobil sürati kesilmemiş olduğu cihetle o sırada 233 numaralı dire-ğe bindirmişti. Bu bindirisi neti-cesi otomobilin radyatörü parça-lanmış, şoförün hafif surette yara-lanmasına mukabil, Ahmed, Fuad ve Kemal başlarından aldıkları yaralarla nefzi dimağinden âni ola-rak ölmüşlerdir. Diğer İhsan is-mindeki arkadaşları da ehemmi-yetli surette yaralandığından has-taneye kaldırılmış, dün, müdde-iumumi muavini B. Fehmi Çağın ri-yasetinde, belediye mühen-dislerinin iştirakiler facia mahal-

Fuad Tayman ve Kemal Soymen

linde üç saat süren muhtelif ke-şifler yapılmıştır.

Şoför, kazanın şekli vukuunu yukarıda yazdığımız şekilde itiraf etmiş ve dün geç vakit adliye-ye teslim edilerek Sultanahmed sulh ceza hâkimi tarafından yapılan sorgusunu müteakip tevkif edil-lip tevkifhaneye gönderilmiştir.

Etfal hastanesine kaldırılan yara-lı B. İhsanın sıhhi vaziyeti iy-di.

Teessür ve taziyeler

Feci bir kaza neticesi kaybettigimiz Güzel Sanatlar akademisi yüksek mimarlık şubesi son sınıf talebelerinden Fuad Tayman ve Kemal Soymen, Türk sanat ailesinin kendilerinden çok şeyler beklediği iki kıymetli uzvu idi. Bir kaç gün sonra yüksek mimarlık diploma ve ünvanını kazanmak için çıktıkları sanat ve mem-leket heyecanının kudsiyeti için-de feci bir şekilde hayata göz ka-payan bu iki kıymetli yavrunun Türk sanatkarları ruhunda bırak-tığı derin eleme tercüman olur ve gözü yaşlı allelerine taziyele-rimizi sunarız.

Güzel Sanatlar birliği yük-sek mimarlık şubesi reisi:
S. Çetintaş

Yüksek Türk mimarlar birliği reisi
B. Ünsal

Ayakkabılar

Sağlam kundura 12 liradan ucuza malolmuyormuş

Halk tipi kunduralar için şehrimiz-deki alâkadar müesseseler tarafın-dan yapılan tedkikler ikmal edilerek hazırlanan rapor Ticaret Vekâletine gönderilmiştir. Ticaret Vekâleti ra-porları tedkik ettikten sonra halk ti-pi kunduraların malzemelerini tesbit ve fiyatlarını ilân edecektir.

Yapılan tedkiklere göre, halk tipi kunduralar evelce zannedildiği kadar ucuza mal olamayacaktır. Tedkikat devam ettiği sırada yerli deri fiyatları hissolunacak derecede arttığından, yeniden fiyat tesbitine lüzum hasil ol-muş, sağlam kunduraların 12 liradan aşağıya mal olamayacağı neticesine varılmıştır. Ticaret Vekâletinin bu hususta vereceği karar bekleniyor.

Bardaki cinayet

Dün, gözcülük etmek suçile bir kişi daha yakalandı

Beyoğlunda bir barda öldürülen Mükerrrem ismindeki kadının katili Salim hakkındaki tahkikat evrakı bi-rinci sorgu hâkimliğine verilmiştir.

Tahkikatın ilk safhasına el koymuş bulunan müddeiumumi muavini B. Orhan, bu cinayet içinde, Salim Be-sim isminde bir arkadaşının da med-haidar olduğunu tesbit etmiştir. Be-sim, cinayet gecesi Salimle beraber bulunmuş ve iddia edildiğine göre Salim cinayeti işlerken ona gözcülük etmiş ve sonra oradan beraberce uzaklaşmıştır.

İşte Besim de bu iddialarla dün ya-kalanmış ve müddeiumumilik tara-fından sorgu hâkimliğine sevkolunarak bunun da tevkifine karar veril-miştir.

Peyniri fazla fiatle satan biri mahkûm oldu

Yaşar isminde biri, peynir narha tâbi bulunduğu bir sırada, fazla fiat-le satarak ihtikâr yapmak suçile mah-kemeye verilmiştir. Yaşarın asliye ikinci ceza mahkemesinde yapılmakta olan mahkemesi dün intaç olunmuş ve yirmi beş lira para cezasile dükkânının yedi gün kapatılmasına karar verilmiştir.

Dünkü ihracat

Dün muhtelif memleketlere 217 bin liralık mal gönderilmiştir. Çekyaya anason, kayısı, erik kurusu, fındık, Danimarkaya barsak, İsviçreye fındık, Mısra tütün gönderilmiştir.

Pasif korunma tecrübeleri

Pazar günü saan 10 da Kadıköy ka-zası dahilinde pasif korunma tecrü-beleri yapılacaktır. Beyoğlundaki pa-sif korunma tecrübesi önümüzdeki hafta içindeki günlerden birinde ya-pılacaktır.

Mimarları davet

Türk yüksek mimarlarına: Türk sanat ordusunun en genç nesli arasından kaybettığımız iki kıymetli uzvun, yani Güzel San-atlar akademisi yüksek mimarlık şubesi son sınıf talebelerinden Fuad Tayman ve Kemal Soymen'in cenazeleri Şişli Etfal hastanesin-den cumartesi günü saat 11 de kaldırılacaktır. Törene iştirak edecek arkadaşlarımızı o saate kadar hastanede bekleriz.

Yüksek Türk mimarlar birliği reisi:
B. Ünsal

Güzel Sanatlar birliği yük-sek mimarlık şubesi reisi:
S. Çetintaş

Bir çırpıda

Gazete

Afrikanın en şiddetli muharebesi Tobruk'da oluyor. Hergün buradan gelen ajans telgrafları kanlı çarpış-malardan, şiddetli tayyare bombard-manlarından ve topçu düellola-rından bahsediyor.

Lâkin dün «yer yüzünde bir ce-hennem» diye tavsif edilen Tobruk-dan çekilmiş bir telgrafta şöyle bir cümle göze çarpıyordu:

«Garnizonun gazetesi intişarına devam etmektedir.» Evet, kan göv-deyi götürürken çıkarılan bir ga-zete!...

Bu ne mühim bir ihtiyaçtır ki gül-leler, bombalar yağmurları ve heran insanın karşısına çıkması beklenen ölüm tehlikeleri içinde bile ihmal edilmiyor. Yazılar yazılıyor, dizili-yor ve gazete çıkarılıyor.

Son zamanlarda gazete denilen şeyin — en müşkül, en çetin anlarda bile — insanlar için ne kadar lü-zumlu ve ihmal edilmeyecek bir ihti-yac olduğunu bu hâdisde pek iyi gös-termiştir.

Bu mesele bana bundan bir kaç sene evvel kutup havasine düşen kazazedelerin halini hatırlattı. Bir buz parçası üstünde günlerce en korkunç anları geçiren bu insanlar memleket-lelerine dönünce şöyle demişlerdi:

— Buz kütlesi üzerinde geçirdiğimiz korkunç dakikalar arasında bizi en ziyade meşgul eden, hayata bağ-layan, ümid veren ne idi biliyor musunuz? Tayyare ile bize atılan ga-zeteler, mecmualar... Bunlarla be-ra-ber buz parçasında bulunan maddi gı-dalardan ziyade bu manevi gıdalar bize yaşamak enerjisini veriyordu.

Hele harpte gazetelerin adetâ pike tayyareleri kadar iş gördüğü artık bir hakikat haline geliyor!...

Lloyd George'un yeni bir coğrafya hatası

Lloyd George'un geçen harpten kalma meşhur bir coğrafya hatası vardır. Hatırlatalım:

Sulh konferansında Adana mese-lesi mevzu bahis oluyormuş. Eski ismile Adanayı Kilikya, yani Silisi diye konuşuyorlarmış.

Lloyd George ayağa kalkmış: — Canım... demiş, bu meseleyi hallettik ya... Bir daha ne diye ko-nuşuyoruz.

Bir müddet evvel Almanya ile Polonya arasındaki Silezya konuşul-muş ve bir karara bağlanmış. Meğer Lloyd George bizim Adanayı Si-lezya ile karıştırmış. Kendisine:

— Aman ekselâns, demişler, bu memleketlerden biri Avrupada, öte-ki Asyadadır.

O vakitler bu coğrafya hatasından bahsedenler: «Lloyd George yalnız kendi işle, kendi ihtisasile meşgul-dür. Başka şeyle uğraşmadığı için böyle bir coğrafya hatası yapmakta mazurdur» demişlerdi.

Fakat her harpte bir coğrafya ha-tası yapan ekselâns bu sefer de ken-disini gösterdi. Üstad parlamento toplantısında Churchill'e:

— Türkiye Irakla ne diye anlaştı?... diye sordu.

Türkiyenin Irakla anlaşması?... İşi anlayan Churchill, Lloyd Gerog'a hemen su cevabı verdi:

— Aman!.. O Irak değil, İrandır!..

Yeni harp herkesi coğrafya müte-hassısı yaptı. Fakat yalnız Lloyd George coğrafya hatalarını sırala-makla meşgul... Faik Sabri Duran bir imtihana çekse muhakkak ekse-lânsı sıfırı atardı.

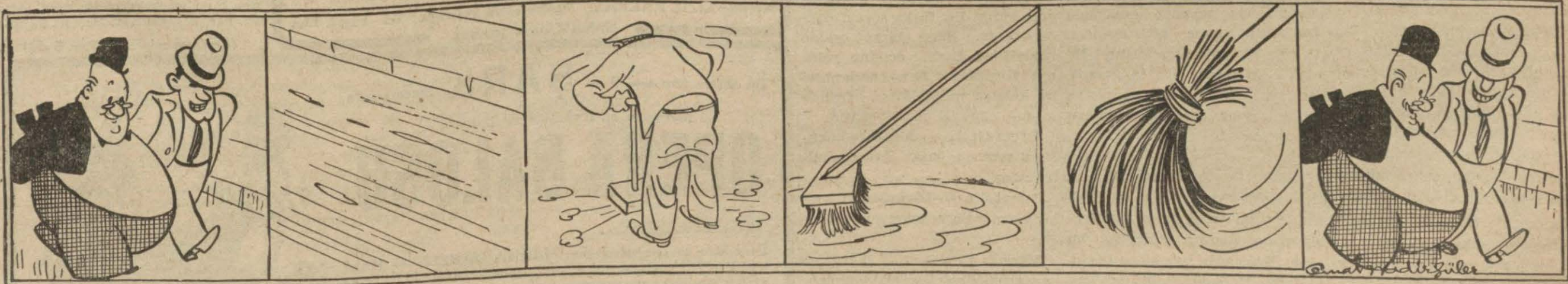
Hikmet Feridun Es

Resim sergisi

İçlerinde tanınmış modernist res-samların da bulunduğu on üç kişilik bir genç ressamlar grupu tarafından 10 mayıs 1941 cumartesi günü saat 16 da İstiklâl caddesinde, Basın Bir-liğinde bir resim sergisi açılacaktır.

Bu serginin en büyük hususiyeti, bütün sanatkarların İstanbul ilmanı ve tipleri üzerinde çalışarak yaptık-ları resimleri bir yerde toplamaları ola-caktır.

Bay Amcaya göre ...

— Asfalt yollarımız gitgide çoğalıyor maşallah hay Amca...

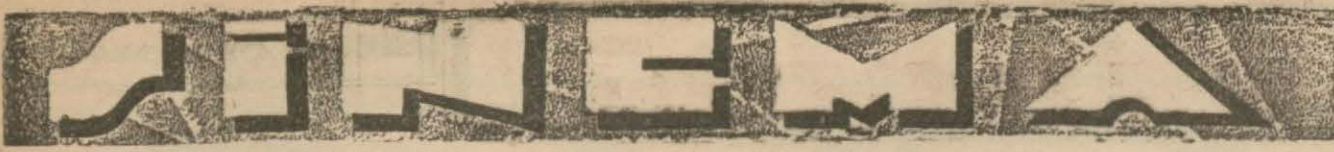
... Her ne kadar ikide bir tamire ihtiyaç gösteriyorsa da asfalt gene asfalttır!...

... Hem bu da bir çok işçiye ge-çim yolu oluyor!...

... Fakat asfalt caddelerin temiz-lenme usul ve aletleri başka olduğu halde...

... Temizlik amelesine neden hâlâ çalı süpürgesi kullanılıyor?...

B. A. — Kimbilir, belki mikrop-ları korkutmak içindir!...

Amerikada filim istih-sali yarı yarıya azaldı

Avrupa harbi Amerika sinema sanayii üzerinde büyük tesir yaptı

Meşhur Artistler hangi kokuları seviyorlar?

Yukarıda: Sağdan sola doğru Annabella, Irene Dunne, Marlene Dietrich. Aşağıda: Loretta Young, Myriam Hopkins, Greta Garbo

Avrupa harbi Amerikan filim istihsalatı üzerinde tesir yapmıştır. Avrupa piyasası hemen tamamen kapanmıştır. Diğer bazı yerlere de yeni filimler güçlükle gönderilmektedir. Bu sebeple filim şirketleri tasarrufa riayet etmeğe mecbur olmuşlardır. Paramount şirketi müstahdeminin yarısına izin vermiştir. Bu şirket geçen sene 56 filim çevirecektik 16 filim çevirmiştir. Umumiyet itibarile istihsalat yarı yarıya azalmıştır.

Bir kısım artistlerin aldıkları ücret indirilmiştir. Bir kısım artistler ise iş bulamamaktadır. İşsizler arasında Conrad Veidt, Simone Simon, sahne vâzî Curt Bernhardt ve Robert Siodmak vardır. Shirley de hemen hemen işsiz gibidir. Esasen artık yaşı da ilerlemiş, on ikiyi bulmuştur. Kendisine Joan Carrol adında se-kiz yaşında bir rakip vardır.

Bu sene çevrilmekte olan filimler arasında «Madam Bovary» (Greta Garbo ile), Pierre Benoit'ın «Atlantid» 1, Jean Cocteau'nun «Müthiş çocuklar» 1 vardır. Sinema artistlerinden Paul Muni filim çevirmekten vazgeçmiştir, bundan sonra münhasıran sahne artistliği yapacaktır.

Amerikada çevrilen filimlerin azalmasına mukabil, harpten evvel Avrupa'da çevrilmiş olan birçok filimler Amerikada gösterilmektedir. Bunların arasında birkaç Fransız filmi de vardır. Bunların başlıcaları Meyerling, Ka-

dınlar klübü, Bir balo hâtası, 3 Vals'tır.

Dedikodular

Son zamanlarda Hollivutun en büyük dedikodusu Norma Shearer ile George Raft'ın bozuşmasıdır. Norma, Metro Goldwin şirketi müdürlerinden Irving Talberg'in karısı idi. Birkaç sene evvel kocası öldüğü zaman çok müteessir olmuş, âdeta dünyaya küsmüştü. Norma artık filim de çevirmek istemiyordu. Kocasından kendisine üç milyon dolarlık bir servet kaldığı gibi, kendisinin de bir milyondan fazla parası vardı. Bunun için bir karda yaşayacağını söylüyordu.

Fakat aradan zaman geçince Norma, yapılan ısrarlara mukavemet edememiş ve bir filim çevirmiştir. Bundan sonra da bir parça muhit değiştirmek üzere Avrupaya bir seyahat yapmıştı. Norma, bu seyahat esnasında Hollivutun genç artistlerinden George Raft ile tanışmıştır. İki artist Avrupada birlikte gezmişler ve aynı vapurla Amrikaya dönmüşlerdir. Amerikada da boş vakitlerini bir arada geçiriyorlardı.

Bunun üzerine Norma Shearer ile Raft'ın evlenecekleri şayi olmuştur. İki artist bu şaylayı tekzip etmemişlerdir. İzdivacın bu sene ilkbaharda yapılması bekleniyordu. Halbuki şimdi aralarının açıldığı ve birbirinden ayrıldıkları haber verilmektedir. Norma hiç kimse ile evlenmek

niyetinde olmadığını ve hayatını çocuğunu büyütmeğe hasredeceğini söylemektedir.

Hangi kokuyu seviyorlar!

Bir Amerika mecmuası sinema yıldızlarının hangi kokuları sevdiğlerine merak etmiş ve kendilerine müracaat ederek bonu sormuştur. Verilen cevaplar şudur:

Marlene Dietrich — Ben büyük annelerimizin sevdiği lâvanta çiçeği kokusuna bayılırım. Bunun için yalnız bu kokuyu kullanırım. Başka lâvantalar bana sıkıntı verir.

Loretta Young — En çok sevdiğim lâvanta orkide'dir. Bu benim için aynı zamanda bir tılsımdır. Sahneye ilk çıktığım zamanlar bir akşam müthiş bir tutukluğum vardı. Bir türlü söz söyleyemiyordum. Bana biraz orkide koklattılar. Derhal açıldım, rolümü iyi yaptım. O zamandanberi bu kokuya müptelâyım. Orkide insana emniyet hissi veriyor.

Greta Garbo — Menekşe kokusunu severim, başka lâvanta kullanmam.

Annabella — Lâvantadan hoşlanmam, yalnız kolonyayı severim.

Myriam Hopkins — Ben bir parça baygınlık verici kokulardan hoşlanırım. İsmi ne olursa olsun, esas baygınlık verici olmasındır.

Fransada Alman düşmanlığı

Bir İsviçre gazetesinin verdiği haber

Zürich 8 (A.A.) — Volkrecht gazetesini Fransadaki vaziyete dair yazdığı bir makalede şöyle diyor:

Bazı sendika şeflerinin Laval'e müzaheret etmelerine rağmen Fransız işçileri, Fransız halkının büyük ekseriyeti ile birlikte Almanya ile yakınlaşma siyasetini reddetmektedirler. Hemen hemen bütün sokak başlarında de Gaulle'in armasına rastlanmaktadır. Bu arma büyük bir «V» harfi içine alınmış Lorraine haçından ibaret olup duvarlara çizilmektedir. Halk ögle zamanı ve akşam üzeri İngiliz radyosunun Fransızca neşriyat yaptığı sıralarda bu neşriyatı dinleyenleri rahatsız etmemek için telefon muhaveresi yapmamaktadır.

İşgal altında bulunmayan mütakada Marsilyaya gelen malların çoğunu Almanlar satın almaktadır. Bu mallar Alman vagonları içinde şimale doğru alenen sevdikilmektedir. Marsilyada ahali Alman vapurlarına kömür getiren vagonları nefretle seyretmektedir. Alman bayrağı altında Fransız karasularında ve bilhassa Marsilya ile Barcelone arasında sefer yapan bu vapurları görmek Fransızları sinirlendirmektedir.

İşgal altındaki Fransız topraklarında görülen Alman düşmanlığı başka yerlerindekinden daha barizdir. Şimali Fransadaki iki şehirden itimada lâyık membalardan alınan haberler Amerikan gazetelerinin verdiği bir haberi teyid etmektedir. Bu habere göre Fransızlar İngiliz tayyarelerinin Fransa üzerinde Almanlara karşı harekâta bulunmalarını, bombardımanlardan en ziyade kendileri mutazarrır oldukları halde, memnuniyetle karşılamaktadırlar.

Alenî Teşekkür

Dördüncü umumî müfettişlik malî müşaviri merhum Bay Amir Süden'in zevcesi kardeşim Vesile Süden uzun müddettenberi tutulduğu hastahğı mahir ve muvaffakiyetli bir ameliyatla tedavi ederek büyük ızdıraplarına son veren Ortaköy Şifa Yurdu müdürü ve Başhekim Dr. Operatör Sayın Bay Asım Onur'a borçlu olduğumuz teşekkürü sayın gazeteniz vasıtasile alenen yaparken ameliyatta kıymetli yardımını olan Operatör Bayan İffet Onur'a hastamızın şifa yolundaki müşmer mesailerinden dolayı Başhemşire Bayan Hikmet ve diğer Hastabakıcı Hemşirelere ayrıca teşekkür etmeği insani bir borç bilirim.

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğü Anbarlama Servisi Başmemuru Fuat Tetik

Mes'ut bir nikâh

Mütেকaidini mülkiyeden Hüsnü Bekir oğlu mahdumu Ereğli kömürleri işletmesi umum müdürü Bedri Bekir oğlu ile profesör kimyager Mustafa Hakkı Nalçacının kerimesi Belkis Nalçacının nikâhları 8 mayıs 1941 perşembe günü Beyoğlu Belediye salonunda dostlarının huzurunda akedilmiştir. Tarafeyne saadet dileriz.

Hava taarruzlarından korunmanın esasları

Hususî binalarda yapılacak teşkilât ve alınacak tedbirler

İstanbul Vilâyeti Seferberlik müdürlüğü binalarda hava taarruzlarından korunmak için yapılacak teşkilât ve alınacak tedbirler hakkında küçük bir eser neşretmiştir. Herkesi alâkadar eden bu eserî kısım kısım neşredegiz. Bugün yapılacak teşkilâta alt kısmı dercediyoruz:

Birinci kısım

Hava taarruzlarından korunmak için yapılacak teşkilat ve tedbirler

1 — Aile, teşkilât birliklerinin en küçüğü olmakla beraber hava taarruzlarına uğrıyacak halkın korunma faaliyetinin temelini teşkil eder. Her aile korunmak için tedbir almaldır. Aile teşkilâtını ve dolayısıyla kendi başına korunmanın büyük bir ehemmiyeti vardır.

Şehrin birçok yerlerinde çıkacak yüzlerce yangının yalnız Belediyeye ait itfaiye teşkilleri tarafından söndürülmesi mümkün değildir. Halbuki bir yangın çıkar çıkmaz bastırılabilir. Bu ise ancak yangın yerinde bulunacak kimselerin bu hususta ne yapılacak lazım geldiğini bilmesi ve çok soğukkanlı davranması ile kabilirdir.

Sihhi teşkillerin yüzlerce ve belki de binlerce yaralı ve gazlanmış insanlara hemen yardıma koşması mümkün değildir. Bu teşkilleri ehemmiyetli işlerle uğraşacak zamanını ufak tefek yara bere ve gazlanmışlar için daraltmak doğru olmadığı gibi, yara, bere ve gazlardan gelen arzuları ilk tedbirle büyümesine ve eskilyip tedavisinin uzun sürmesine çare evlerde ilk sihhi tedbirlerini almakla olur.

Yine bunun gibi milletin ihtiyacı olan sığınakların hükümet tarafından yaptırılması ve herkese parasız birer gaz maskesi verilmesi de bugün için mümkün değildir. Bundan başka hükümet hava hücumları esnasında tek-mil evleri de birer sığınak haline getiremez.

Bugünkü harpler ise orduların ordulara karşı muharebesi şeklinden çıkarak milletlerin milletlere karşı muharebesi şeklini aldığından kendini ve ailesini iyi bir şekilde korumayı bilen bir şahsın memleketin de pasif müdafa tertibatını kolaylaştırmış olur.

Her ferdin bu hususta icabeden bilgileri edinmesi ve lazım gelen tedbirleri alması millî bir borç ve vazifedir. (Ev, apartman gibi toplu bir çatı altında oturanlar bir araya toplanarak aşağıda lüzumlu teşkilleri yapacaklardır ve bu tedbirleri öğrenmeye mecburdurlar.)

Bu teşkilleri:

A — Ev hava korunma âmiri seçmek (birçok ailelerin oturduğu ev ve apartmanlarda bir de korunma âmiri muavini seçilir.)

B — İrtibat ve gözetleme erini seçmek.

C — Yangına karşı gereken tedbirleri almak (yangın söndürme ekibini teşkil.)

D — Hastabakıcı seçmek hizmet teşkilâtını ve tedavi vasıtalarını vücutte getirmek.

E — Her aile için evin münasip bir yerinde alt katında parça ve gaz tesirlerine karşı bir sığınak yapmak veya siper sığınak inşa etmek:

2 — Hava korunma âmiri seçmek: İçerisinde oturanlar münferit (tek) evler, bir çok ailelerin oturdukları evler ve apartmanlardan her birinde oturanlar arasından seçilir. Apartmanlarda bir de muavin ayrılır, apartmanlarda korunma âmiri muavini (kapıcı da) olabilir.

Korunma âmirinde aranacak vasıflar:

3 — Bina halkı içerisindeki 18-60 yaşındaki askerlikle ilgili olmayan erkeklerden ve erkek olmadığı takdirde aynı yaştaki kadınlardan olmak üzere evdekilerin itimadını kazanmış çabışkan, inzibata muktedir, tehlike zamanlarında ev halkına cesaret ve soğukkanlılık aşılayabilecek vasıfta olmalıdır.

Korunma âmirinin vazifeleri:

4 — Hazarda; birden fazla aile oturan ev ve apartmanlarda kendisine birer muavin seçer.

5 — Ev itfaiyecisini ve büyük binalar için, bir irtibat erini ayırmak:

A — Yani bu ayrılacak şahıslar polis ve jandarma karakolları ile veya mahallî korunma teşkilleri ile en çabuk irtibat tayin etmek.

B — Pasif korunma işleri için ev halkının şahsî korunma vasıtalarını ve ev korunma teşkilleri için lazım olan malzemeyi (yangın söndürme ve sihhi, tıbbi malzeme) temin etmek.

C — Yiyecek ve içecekleri zehirli gazlardan korumak, yani bir sandık veya saç kutu sellofan kâğıdı muşambalı kâğıtlara sardırarak, içecekleri sınıksız kapatan damacanalara koymak. Bina dahilinde teknik işlerden anlıyan varsa bir bombardıman neticesinde tahrip edilen su, elektrik, havagazı, kalorifer vesair işleri onarmak için bir kişi tayin etmek ve bunların vazifeleri hakkında sık sık taltimat vermek.

6 — Korunma âmiri, evi yangına, tahrip bombalara karşı dayanıklı bir hale koymalı, yangın için söndürme malzemesi hazırlamalı, bilhassa evi yangına karşı koruyabilecek şekle sokmalıdır. Tahrip bombalarına karşı da sığınak için ayrılan yerler kuvvetlendirilmelidir. Yoksa bir bina tahribe karşı dayanıklı şekle sokulması ağır bir para işidir. Betonarme binalar bile ufak tefek tahriplere ancak dayanır. Bu ancak parça tesirlerinden korunmak işi olabilir.

Kapı, pencere ve bacaların dışardan içeriye zehirli gaz geçirmeye içeriden dışarıya zıya vermez bir hale koymak, müsait odanın birisini sığınak yapmak veya müsait bahçe varsa siper sığınak yaptırmak, içinde oturanlara lazım olan maskeleri aldırarak.

7 — Ev korunma âmiri, hava pasif korunmasına ait işlerde evin mesul âmiri bulunduğundan evdeki pasif korunma teşkilleri bunun emrinde olduğu gibi hava pasif korunmasına ait vereceği emirlerin bütün evdekiler tarafından yapılması mecburdur.

8 — Seferde, hazaardan alacağı tedbirleri kontrol eder, ve bunların tatbi. katında büyük bir hassasiyetle hareket eder.

9 — İrtibat erini seçmek: Bina dahilinde oturanlardan ve askerlikle ilişkili olmayanlardan seçilir. Bu iş için bir kişi ayırmak kâfidir.

Vazifeleri: Bölge korunma âmiri ile ev korunma âmiri arasındaki irtibatı temin etmektedir.

A — Çatıda yanacak eşya bulundurmamak.

B — Ev sığınakını ve gaz odasının sağlam, noksansız olmasını temin etmek. bütün delik ve yarıkları kâğıtlarla kapatarak yapıtırmak, camların bombalardan kırılmaması için kâğıtlarla kafes yapmak.

C — Yangın için mevcut su kaplarının dolu bulundurulmasını temin etmek.

D — Yiyecek ve içeceklerin kapalı kaplarda bulundurulmasını temin ve kontrol etmek.

Korunma âmirinin vazifelerinden ısıkların söndürülmesi:

10 — Korunma âmiri seferde, bina-daki bütün ısıkların dışarıya sızma-ması için tedbirler alır, bunlar her ne şekilde olursa olsun ısıt verecek her türlü vasıtaların yakılmasını ve kullanılmasını meneder, tenvirâtı harice karşı maskeleyemeyece zayıf vat-hık mavi ışık kullanır. Bunları da te-

(Devamı sahife 7 sütun 5 de)

MUGÜN MATİNELERDEN İTİBAREN

TAKSİM sinemasında

Amerikada en fazla okunan NATHANIEL HAWTORNE'sin meşhur romanından iktibas ve

MARGARET LINDSAY - DICK FORAN

GEORGES SANDERS

tarafından fevkalâde bir tarzda yaratılan

7 PENCERE Lİ KÖŞK

Büyük esrar, heyecan ve dehşet filmi

KAN İÇEN ADAM... HANTREE EVİNİN ESRARI... BÜYÜK BİR AŞK İLE NİHAyet BULAN BİR CİNAYET...

Ayrıca: KIZIL RAKKASE Türkçe sözlü vesakılı. İki büyük film

birden Gidiniz gönürüz

Bu akşam tam saat 9 da

ŞARK Sinemasında

Mevsimin en fevkalâde ve ihtisamlı

OPERA BALOSU

Davetliler arasında:

İki sahhar ve cazibeli kadın: MARHA HARELL — HELİ FINKENZELL Gülmeyen fakat güldüren iki erkek: THEO LİNGEN — HANS MOSER İki sık ve cüretkâr evli: PAUL HORBİGER — WILL DOHM

Bu akşam için yerlerinizi evvelden temin ediniz.

AKSAM SPOR

Sporcularımızın öldürücü mikrobi

Gizli profesyonellik

Şüphesiz ki tertemiz ve ideal spor yolu amatörliktir. Amatörlüğün idamesine imkân olmadığı zamanda ise (bugünkü devrimiz) profesyonelliği açıkça ve kendimize göre bir nizama sokup ilân etmek hiç de ayıp değildir. Asıl ayıp ve çirkin olan şey; Amatörlük gibi bir eda takımı gizli profesyonellik yapmaktır.

Bugün, gizli profesyonellik sinsi bir yol çizerek bir yılan gibi sporumuzu — hele futbolümüzü — içinden zehirlemektedir. Bu yüzden oyuncular da, klüpler de bin bir müşkülât içinde bocalamakta, itaat ve disiplin kalkmaktadır.

Şayad kulaklarımıza iğrenç bir şekilde akseden şu dedikodular doğru ise bu iş ne yazık ki felâket halini de almış demektir:

— « 50 lira vermezseniz iki gün sonraki mühim (...) maçına çıkmam!... »

« Maddi bir sıkıntı var, acele otuz liraya muhtacım. Aksi takdirde yarınki oyunda oynamam!... »

« Bana ayda şu kadar lira temin edemezseniz, sizin klüpten çıkıp falanca klübe girmek mecburiyetinde kalacağım!... »

Yani, ekzersizde para, maçtan evvel para, maçta para, maçtan sonra para, seyahatte para, hep para ve menfaat!... Hem de gizli, kaçamak ve bir takım yalan dolan ile!... Buna ne lüzum var? Bütün bu eziyetler ne için? Ezile büzüle bu yollarda klüplerimizi ve sporcularımızı bir perde arkasında gizli işkence ile kıvrandırmakta ne mâna var? Şunun, (amatörlük), (gizli profesyonellik) gibi sahte ve eğreti isimlerini atıp açıkça hakiki adını, (profesyonel) lik diye koysak daha iyi mertçe ve sporcuyla yakışır bir tarzda hareket etmiş olmaz mıyız?..

Bedri Gürsoy

Tobrukta son vaziyet

Müdafililerin maneviyatı yüksektir, şehirde hayat normaldir

Alman, esirleri İtalyanlardan ayrı duruyorlar ve sıcağın şikâyet ediyorlar

Kahire 8 (A.A.) — Reuter ajanının hususi muhabirini bildiriyor: Tobrukta beş gün kalan bir İngiliz subayı, bana buradaki İngiliz garnizonunun cesaret ve azmini anlatıyor. Tobruk garnizonu bilhassa Avustralyalılardan, birkaç İngiliz anavatan cüzütamından ve birkaç da Hind cüzütamından teşekkül etmektedir. Her ne kadar Alman tayyarelerinden mükemmel hava devriyeleri limanı nezaret altında bulunduyor ve keşif uçlarını denizde uzak mesafelere kadar götürüyorlarsa da İngilizler limanın methaline tamamille hâkimdirler. Almanlar pike bombardımanlarıyla ve mayın dökmek suretiyle limanın kullanılmasına mani olmağa çalışıyorlar. Fakat, bu limana giriş ve çıkışta ancak biraz sıkıntıyı mucib olmaktadır. Hindli kıtalar müdafa mevzilerinin tahkim işine hararetle iştirak ediyorlar. Şehirde kalan yerliler de el emeği temin ediyorlar.

Pike bombardımanları ve mitralyöz hücumları yapmak için sarfedilen gayretlerle bu gayretlerden düşmanın elde ettiği neticeler arasında nisbet yoktur. Düşman geceleri obüs ve havan toplarını kullanmaktadır. Düşman topçularının İngilizlerden daha az mahir oldukları anlaşılmaktadır.

Tobrukta hayat normal seyrini takib ediyor. Su ve yiyecek boldur. Askerler keyifli ve güvenlidir. Bunlar arasında düşman hatlarından geçerek Bingazi ile Tobruk arasındaki 480 kilometrelik mesafeyi 16 günde yürüyerek kateden ve hastanede tedavi edildikten sonra tamamilen iyileşmiş bulunanlar vardır. Bir gün, Alman bombardıman tayyareleri, 300 Alman ve İtalyan harp esiri nakleden bir İngiliz vapuruna hücum etmişlerdir. Esirler hüviyetlerini bildirmek için beyaz mendil sallamışlarsa da Alman tayyareleri hücumu devam etmişlerdir.

Tobruka kumanda eden Avustralyalı general müdafa azmle bütün garnizonu canlandırmaktadır. Hemen hemen hiç yıpranmamış bir halde vaktile ele geçirilen mükemmel İtalyan müdafa tertibatından azamî derecede istifade etmektedir. Almanların girdikleri haricî müdafa hattının bu noktada güzelce kapatılmıştır. Son hareketlerde yüksek rütbeli düşman subayları arasında ziyat bilhassa ağır olduğu anlaşılmaktadır. Alman esirleri iyi davranmakla beraber meyus gözüküyorlar. İtalyanlardan ayrı duruyorlar ve onlara olan istihfaflarını gizlemiyorlar. Alman esirleri Afrika saçına tahammül edemiyorlar. Halbuki Afrika sefafe çoktan, hattâ İtalyan hezimetine de evvel hazırlandıkları anlaşılmaktadır. Alman Afrika kıtasının işaret baltalı haç ile defne daldır ve «Oasis» adında da kendilerine mahsus gazeteleri vardır.

KÜÇÜK HABERLER

★ Küçükpazarda oturan Salim isiminde biri, Köprü üzerinde tramvayla geçerken müvazenesini kaybederek düşmüş, muhtelif yerlerinden yaralanmış, tedavi için hastaneye kaldırılmıştır.

★ Soför Ahmedin idaresindeki bir kamyon, dün öğleden sonra Yıldız yolundan Beşiktaşta inmekle iken ekzoz borusunun ön anırların infilakından korkan ve kamyonun içinde bulunan Musa, birdenbiri fırlayıp yere düşmüş, yaralandığından, polis tarafından hastaneye kaldırılmıştır.

★ Eyüpte Bahariyede bir yağ fabrikasında çalışan Muzaffer, yağ baskı makinesinde altında meşgul olduğu sırada, makine üzerindeki büyük demir top Muzafferin üzerine düşmüş, başından ve ayaklarından ehemmiyetli surette yaralanmıştır. Yaralı, polis tarafından Balat hastanesine kaldırılmıştır.

★ Florya plajlarında 12 lüks, 152 beton 750 ahaşap kabine bulunmaktadır. Ayın 15 ine kadar kabinelerde tamirat sona erecektir.

Naftalin fiatlerinde ihtikâr

Naftalin fiatlerinde ihtikâr yapıldığı tesbit edilmiştir. Fiat mürakabe bürosu şehirde ihtiyacı karşılayacak kadar naftalin bulunduktan, ihtikâra kaçanları takip etmeğe başlamıştır.

Yardım Sevenler Cemiyeti İzmir merkezi

İzmir 8 (A.A.) — Yardım sevenler cemiyeti İzmir merkezi emrine kırk top kaput bezi vermiştir.

B. ROOSEVELT

Amerika Cümhurreisi, daha çocukken devlet reisi olacağını söylemişti

Kollejde yüksek atlama şampiyonu, yelken kullanmakta da çok usta idi

B. Roosevelt ve ailesi erkânı

Bugünkü harpte, mühim bir rol oynayan ve ismi sık sık geçen devlet ricalinden biri de Amerika Cümhurreisi B. Franklin Roosevelttir. B. Rooseveltin Reiscümhur sıfatile 24 saatini nasıl geçirdiğini geçende yazmıştık. Bu yazımızda da B. Rooseveltin çocukluk hayatını anlatacağız.

B. Roosevelti, henüz sekiz yaşında iken arkadaşları üzerinde büyük bir nüfuz ve otoriteye sahipti, arkadaşlarına niçin mütehakkinane muamele ettiği sorulduğunda güler:

— Görmüyor musunuz? Kendilerine emir vermedikçe, hiç birşey yapmıyorlar, cevabını veriyordu. Bu çocuğun küçük yaşta iken bu kadar nüfuz ve otoriteye sahip olması, bir gün büyük ve nüfuzlu bir devlet adamı olacağına şüphe bırakmıyordu.

B. Roosevelti, bundan elli sene evvel her yaz ailesile beroaber yaz mevsimini geçirmek için Campobello adasına giderdi. Bu adanın plajında iken bir gün devlet şefi olacağını söylemişti. Küçük Roosevelti bu derece azim ve nüfuz sahibi görünmeğe sevkeden annesi Bn. Sara Roosevelti değildi. Gerek annesi ve gerek maliyet olan babası James Rooseveltin yegâne ideali, biricik oğullarının babası gibi iyi, namuslu ve dürüst bir Amerikalı görünmekti. Bayan Sara Roosevelti, oğlunun istikbali hakkındaki bu düşüncü ve dileklerini «Oğlum» başlığıyla kaleme almış olduğu bir kitapta sarahatle yazmıştı.

On ki yaşına basıncaya kadar B. Franklin Roosevelti, annesinin yanından ayrılmamıştı. B. Roosevelti 31 ikincikanun 1882 de, Newyork civarında Hyde Park'da doğmuştu. Çocukluğu burada, babasının evinde, sonra da Duchess County'de kâin aile malikânesinde mesud geçirmiş, birçok muallimlerden ders görmüştü.

Büyük babası diplomat olduğu cihetle, küçük Roosevelti annesile beraber, o zaman Amerikânın Cümhurreisi olan M. Cleveland'a prezante edilmişti. O esnada B. Roosevelti henüz beş yaşında bulunuyordu. Amerika Cümhurreisi M. Cleveland, çocuğu yanaklarından okşadıktan ve daima akıllı, çalışkan ve dindar olması nasihatını verdikten sonra Allaha yegâne temennisi birgün Birleşik Amerika Cümhurreisi olmaması olduğunu söylemişti. B. Cleveland'ın, bu kadar isabetiz bir temennide bulunacağını kim tahmin edebilirdi?

B. Roosevelti, 14 yaşında iken Groton kollejiye girmiş ve imtihanını en parlak notlarla vermişti. Bu hal, annesinin gurur ve iftihadan koltuklarını kabartmış. Fakat annesinin en çok gururunu mucip olan nokta, Rooseveltin sporculuk vasfı ve meziyetleri idi. B. Roosevelti kollejinde yüksek atlama rekordemi idi. Bundan başka, bir gün Amerika

Cümhurreisi olan büyük amcamzadesi albay Rooseveltin süvarilikte muvaffakiyetlerinden şevk ve heyecana kapılan B. Roosevelti, kendisini de bir süvari alayının başında dörtnala koşacağını tahayyül ederek atla gezintiler yapmağa bayılıyordu.

Bununla beraber B. Rooseveltin ilk temayül ve istidadı denizcilikte tezahür etmiştir. Babası kendisine yelkenli bir gemi alarak hediye etmiş, B. Roosevelti Fundy koyunda, bu gemi ile mekik dokumuştur. B. Roosevelti Groton kollejiini bitirdikten sonra Harvard üniversitesine girmiş ve talebe için küçük bir gazete, neştermeğe başlamıştır. Babası, B. Rooseveltin avukat olmasında ısrar

ediyordu. Roosevelti babasının bu arzusu üzerine Columbia hukuk fakültesine girmişti. O zaman B. Roosevelti 22 yaşında bulunuyordu. B. Roosevelti bir sene sonra yani 1905 de büyük kuzeni ve büyük Rooseveltin yeğeni Anne Eleanor Roosevelti ile evlenmişti. İki genç, uzun zaman danberi tanışıyor. Bunların evlenmesi de sadece bir mantık izdivacı değildi. B. Roosevelti, küçüklüğünde Hyde Park'da beraber oynamış ve sık sık omuzları üzerinde taşımış olduğu küçük kuzenini daima düşünmekten hâli kalmamıştı. Bu izdivacı, çok iyi netice vermiş, karı koca her zaman birbirinin en sadık ve müşfik istinadgâhi olmuştur.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Bağdad tarihinden kanlı bir sahife BEKİR PAŞA

Irak hadiseleri bahis mevzuu olurken, Osmanlı tarihini bilenlerin di- mağında, Bağdad'da feci vakayide se- bebiyet veren Bekir paşa canlanmak- tadır.

Birinci Mustafanın saltanatında Bağdad'da Bekir Subaşı adında biri vardı. Çok para toplayıp kuvvetlendi. Malyetindeki 12,000 azeb askerle İs- yan etti; Bağdad valisi Yusuf paşayı ve ona sadık olanları öldürdü. Düş- manlarından birini de nefte bulayıp bir kayığı koydu ve Dicleye yüzen bir meşale halinde salıverdi. Kendi kuv- vet ve iktidarına güvenip Babil'den Bağdad valiliğini istedi. Hattâ bu- nunla da kalmıyarak, cevap bekle- meksizin sahte bir ferman okuttu. Sözde vali tayin edilmiş oldu.

Diyanetkâr valisi Hafız paşa, bu za- lim Subaşı'nın tenkil için gönderildi; onu yendiye de, Bekir İran devleti- ne sağdı. Muharebenin devamı iki devlet arasında çatışmayı mucip ola- cığından, bunu sezen Hafız paşa, Bağdad valiliğini Bekir Subaşı'ya vermesini İstanbul'a tavsiye etti. Padişah da Bekir'e vezaret rütbesile

beraber valilik fermanı yolladı.

Bu vukuat dördüncü Muradın cü- lûs senelerinde cereyan etti. İran şahı ise, Bekir paşanın dehalet edip tâbi olmasından osnra, gene Osmanlı hiz- metine geçmesini çekemedi. Bekirin oğlu Mehmed bey de İranla gizlice muhabereye girişti. 1033 hicri tari- hinde, İran askeri hududu geçti. Bekir paşanın istediği imdad da gönde- rilemediğinden, Mehmed beyin de ihaneti inzıamam ederek, Bağdad ko- laylıkla İranın eline geçti. Bütün sünni ahâlî kılıçtan geçirildi. Bekir paşadan da, hazinelerinin yeri sorul- du. Söylemediğinden hafif ateşte kı- zartılarak işkenceye tâbi tutuldu. Oğlu Mehmed bey, şahla birlikte bu manzaraya şahid oldu. Nihayet Bekir paşa, yaptığı buldu: Nefte bulanıp ateşlenerek bir kayığa bindirildi; Dicleye salıverildi.

Hain oğlu bu faclaya da seyirci ol- du. Nihayet kendisi de Horasana nefy ve orada katledildi.

Hicri 1048 tarihinde dördüncü Mu- rad, Bağdadı İranın elinden tekrar almıştı.

Beşiktaş İlkokullarındaki yoksul çocuklara yardım cemiyeti 22 nci ilkokul Mağca şubesi İdare heyeti tarafından 23 Nisan Çocuk bayramı günü her sene olduğu gibi, bu sene de okulda mevcut (37) yoksul ve kimsesiz yav- rulara elbise, ayakkabı ve sair teyzi etmiş olduğunu ve ders yılı müdde- tince de haftada dört gün sıcak yemek verdiğini memnuniyetle haber aldık. İdare heyetinden bazıları bu yavruların resimlerini dilediyorlar.

DÜNYADA NELER OLDU? NELER OLUYOR

Dalmaçyada garib bir âdet

Adriyatik sahilinde Dalmaçyada gar- ıp bir âdet vardır. Burada bir deli- kanlı genç bir kızla nişanlandığı za- man kızı hediye olarak çilek, yahud çeker yerine sakalını gönderir!...

İki taraf arasında söz kesilip nişan resmîleştikten sonra delikanlı, nişan- lımsı ziyaret etmezden evvel evine gi- der. Burada bütün arkadaşları topla- nır. Lâtifeler ederek su ısıtır ve içe- lerinden biri delikanlıyı bir içkempleye

oturtarak yüzünü sabunlar. usturayı alarak traş etmeğe başlar.

Traş ederken çıkan kullar işlenmiş bir keten beze silinir. Traş bitince bu bez katanlar ve bir tepsi içine konarak genç kızın evine gönderilir ve kız evin- de gelen bez merasimle karşılanır, bu- nu getirene bahış verilir. Dalmaçya köylüleri arasında nişanlının sakalı en büyük uğur sayılır. Genç kız bunu daimi surette saklar.

Dünyanın en küçük çocuğu

Son zamanlarda Amerikada dünya- nın en küçük çocuğu doğmuştur. Bir Amerika gazetesinin haber verdiğine göre bu çocuk doğduğu zaman ancak 500 gram ağırlığına imiş.

İri yarı, fazla şişman insanlar bun- dan istifade ederek muhtelif suretlerle pek çok para kazanırlar. Halbuki bu yeni doğan çocuk dünyanın en küçük insanı olmasından istifade edemiyer-

cektir. Çünkü kendisini anlayıp bir sırta ve yahut tiyatroya sahnesinde numara yapacağı zamana kadar boyu büyüyecek, kilosun artacaktır. Esasen doğduktan bir müddet sonra 200 gram kazanmıştır.

Doğan çocuk oğlandır, kendisine Charles Saint John adı verilmiştir. Şimdilik birçok doktorlar kendisini zi- yaretle muayene etmektedir.

Kokuların tesirleri

Amerikada yapılan tedkiklere göre muhtelif kokuların şimdiki kadar bil- inmeyen hassaları varmış. Meselâ gül- lün kokusu bir saatli durdurabilirmiş. Gül kokusu yağlar üzerinde büyük tes- ir yaparmış. Bu sebeple saatin maki- neleri arasındaki yağın evsafını de- ğiştirerek saatin durmasına sebep olurmış. Bu iddia doğru ise saatleri gülün yanında bulundurmamak lâ- zımdır.

Gene bu tedkiklere göre limonun kokusu gözlerle parlaklık ve keşkinlik verirmiş. Menekşe kokusu kalbin atışını artırırırırır. Bunun için kalbinden rahatsız olanlar menekşe koklamalı imişler.

En garibi neriks kokusunun insana büyük uyusukluk vermesi imiş. Bu- nun için genç çiftler katiyen neriks koklamamalı imişler!

Mektebe devam etmeyen talebe

İstanbul Maarif müdürlüğü bir sene içinde mektebe devam etmeyen kız ve erkek talebenin sayısını tesbit ederek Vekâlete bildirmiştir. Bir ders yılı içinde 10951 erkek, 12924 kız olmak üzere 23875 talebe mekteplerine de- vam etmemişler.

Mektebe devam edecek yaştaki ço- cukların boş gezerek mektebe uğra- mamaları yasaktır. Bu çocukların ba- baları cezalandırılacaktır.

Üniversite haftasında konferans verecekler

Bu seneki Üniversite haftası ayın 30 unda Diyarbakırda açılacaktır. Di- yarbakırda konferans verecek profes- örlere tebligat yapılmıştır. Profesör- ler içinde B. Ali Fuad Başgöl, B. Sid- dik Sami Onar, B. Tevfik Remzi Ka- zancı, B. Fahreddin Kerim de bulun- maktadır.

Kızılayın teşekkürü

Ankara 8 (A.A.) — Kızılay umumi merkezinden bildirilmekte- dir:

Gemlikte fabrikatör Yahya Alem- dar'ın ölümünden evvel yaptığı va- siyet mucibince merhumun vasesesi tarafından cemiyetimize 2000 lira teberri edilmiştir. Bu hayıreveer yurddaşımızın cemiyetimize karşı yapmış olduğu bu kıymetli yardım Kızılay cemiyeti umumi merkezi te- şekkürle karşılar.

Manifatura satışlarında âzamî kâr haddi

Dün toplanan Fiat mürakabe ko- misyonu, toptan manifatura satışla- rındaki âzamî kâr haddini tesbit ede- rek Ticaret Vekâletine göndermiştir. İpeklî standard kumaşların toptan sa- tışlarında yüzde on beş, ipeklî kumaş- larda yüzde yirmi kâr alınacaktır.

1 — Eksiltime 14/5/941 çarşamba günü saat 15 de Çağaloğlunda sıhhat ve içtimai muavenet müdürlüğünde kurulu komisyonda yapılacaktır.
2 — Muhammen fiyat beher kilosu için 130 kuruştur.
3 — Kati teminat 2926 liradır.
4 — İstekliler şartnamesini her gün komisyonda görebilirler.
5 — İstekliler 1941 yılı ticaret odası vesikasıle 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalar ve bu işe yeter kati teminat mabzuku veya banka mektubu ile birlikte belli gün ve saatte komisyonda hazır bulunmaları. (3595)

Balıktal ocağının bulunduğu yer	Kilom.	Miktarı	Bir metre, mik'a- bının muhammen bedell	M. teminat Kuruş	İhale Saat
Manisa - Bandırma	172	15000	180	225	00 11
Balıkesir - Kütahya	97-99	8000	150	900	00 15
Balıkesir - Kütahya	182-184	7000	130	682	50 16